

Centar za kulturu «Trešnjevka»
Park Stara Trešnjevka 1
Tel.: 3027-411, 3024-247
e-mail: info@cekate.hr
www.cekate.hr

ISPITIVANJE KULTURNIH NAVIKA I POTREBA GRAĐANA GRADA ZAGREBA

Autori projekta:

Ljiljana Perišić, prof. sociologije
Veselko Leutar, dipl. sociolog

Izrada uzorka:

Josip Prgomet, dipl. sociolog

Obrada podataka i interpretacija rezultata

Goran Batina, dipl. sociolog

U Zagrebu, 16.2.2007.god.

SADRŽAJ

1. Uvod
2. Metodologija
3. Sažetak
4. Analiza i interpretacija podataka
  - 4.1. Prepoznatljivost Centara i NS
  - 4.2. Posjećenost Centara i NS
  - 4.3. Aktivno sudjelovanje u programima Centara i NS
  - 4.4. Posjećenost i aktivno sudjelovanje po programima
  - 4.5. Prepoznatljivost, posjećenost i aktivno sudjelovanje po Centrima i NS
    - 4.5.1. Prepoznatljivost pojedinih Centara i NS
    - 4.5.2. Posjećenost pojedinih Centara i NS
    - 4.5.3. Aktivno sudjelovanje u pojedinim Centrima i NS
  - 4.6. Socio-demografska obilježja posjetitelja Centara i NS
  - 4.7. Privlačnost pojedinih programa Centara i NS
  - 4.8. Interes za servisne obavijesti Centara i NS
  - 4.9. Posjećivanje drugih ustanova u kulturi
5. Zaključak
6. Završna razmatranja

1. Uvod

Centar za kulturu „Trešnjevka“ organizirao je terensko istraživanje upotrebom metode ankete, na reprezentativnom uzorku građana Zagreba starijih od 15 godina, s ciljem prikupljanja kvantitativnih podataka vezanih uz kulturne navike, potrebe i interese građana Grada Zagreba prvenstveno u kontekstu Centara za kulturu i Narodnih sveučilišta.

Projekt su realizirali:

Autori projekta:

Ljiljana Perišić, prof. sociologije
Veselko Leutar, dipl. sociolog

Izrada uzorka:

Josip Prgomet, dipl. sociolog

Obrada podataka i interpretacija rezultata

Goran Batina, dipl. sociolog

Provedeno istraživanje poslužit će kao podloga za rad Centrima i NS, te za planiranje budućih aktivnosti s ciljem još uspješnijeg i jačeg uključivanja građana u kulturne programe i ostale aktivnosti Centara i NS.

Pod «**Centrima i NS**» u ovom projektu podrazumijevamo slijedeće Centre za kulturu i Narodna sveučilišta kojima je osnivač Grad Zagreb:

Centar mladih Ribnjak

Centar za kulturu i film "August Cesarec"

Centar za kulturu i informacije Maksimir

Centar za kulturu «Trešnjevka»

Centar za kulturu i obrazovanje Susedgrad

Centar za kulturu i obrazovanje Zagreb – CEKAO

Centar za Likovni Odgoj Grada Zagreba

Centar za kulturu Novi Zagreb

Kulturni centar Peščenica

Kulturno informativni centar

Međunarodni centar za usluge u kulturi (MCUK)

Narodno sveučilište "Dubrava"

Narodno sveučilište «Sesvete»

Pod «**Programima**» u ovome projektu podrazumijevamo slijedeće programe koje organiziraju Centri za kulturu i Narodna sveučilišta:

Izložbe

Koncerti

Kazališne predstave

Plesni programi

Rekreativni programi

Tribine i predavanja

Ekološki programi

Hobby programi

Film i novi mediji

Edukacijski tečajevi

Dječje igraonice*

*Ispitanici su imali mogućnost navesti i program koji ovdje nije ponuđen kao opcija

Ciljevi istraživanja su:

1. utvrditi

prepoznatljivost Centara i NS

posjećenost Centara i NS

aktivno sudjelovanje građana u Centrima i NS

2. ispitati posjećenost i aktivno sudjelovanje građana po pojedinim programima

3. utvrditi prepoznatljivost i posjećenost pojedinih Centara i NS kao i aktivno sudjelovanje građana u programima pojedinih Centara i NS

4. utvrditi socio-demografska obilježja posjetitelja Centara i NS

5. identificirati građanima najzanimljivije programe Centara i NS

6. ispitati zanimanje građana za servisne obavijesti Centara i NS

7. ispitati kulturne navike posjećivanja programa u drugim ustanovama u kulturi te ih komparirati s podacima o posjećivanju Centara i NS

Kako bi se navedeni ciljevi istraživanja realizirali, odnosno kako bismo prikupili potrebne podatke, konstruiran je anketni upitnik na osnovu kojeg je istraživanje realizirano. Nacrt istraživanja obuhvaćao je terensko istraživanje tijekom siječnja i veljače 2007.god. Izvještaj se temelji na analizi i interpretaciji dobivenih rezultata.

2. Metodologija

Istraživanje je provedeno korištenjem kvantitativne metodologije – metodom ankete, tj. prikupljanjem podataka/odgovora na pismeno postavljena pitanja u upitniku. Ta je metoda – iako nije bez nedostataka – odabrana zbog ekonomičnosti: u odnosu na druge metode zahtijevala je relativno kratko vrijeme za realizaciju čitavog istraživanja i relativno niske troškove provedbe.

Uzorak

Iz praktičnih razloga zaključke o populaciji donosimo na temelju rezultata dobivenih istraživanjem nekog odabranog uzorka. Najvažnija osobina uzorka je reprezentativnost za čitavu populaciju, tj. za čitav osnovni skup iz kojeg je odabran. Uzorak je reprezentativan kada ima iste karakteristike kao i populacija koju se istražuje. Za potrebe istraživanja uzeta je metoda kvotnog uzorka koja polazi od pretpostavke da su određena obilježja razasuta u čitavom osnovnom skupu, te da će ih izabrani uzorak sadržavati u istoj proporciji kao i osnovni skup. Osnovni skup činili su građani Grada Zagreba stari 15 i više godina. Ovo istraživanje nije obuhvatilo populaciju do 15 godina zbog zakonskih nejasnoća oko prava ispitivanja maloljetnih osoba. Drugi razlog je taj da bi za ispitanike mlađe od 15 godina bilo potrebno konstruirati novi upitnik sa prilagođenim pitanjima. U tom slučaju nije dopušteno jedinstveno obrađivati podatke prikupljene sa dva instrumenta.

Za potrebe uzorkovanja korišten je Popis stanovništva RH iz 2001. godine. Proporcije u osnovnom skupu bile su osnova za određivanje proporcija u uzorku.

Istraživanje je provedeno na 650 ispitanika u svih 17 gradskih četvrti. Broj od 650 ispitanika je adekvatan broj koji osigurava valjanost i pouzdanost dobivenih rezultata. Broj ispitanika u svakoj četvrti određen je prema kriteriju proporcionalne zastupljenosti stanovnika u osnovnom skupu, a kvotna metoda je primijenjena na ukupan broj ispitanika. Kriterijske varijable osnovnog skupa koje su poslužile kao kontrola reprezentativnosti uzorka su spol, dob i školska sprema.

Kontrola Uzorka

Nakon obavljenog istraživanja napravljena je kontrola reprezentativnosti uzorka po kriterijskim varijablama te nisu utvrđena statistički značajna odstupanja. Stoga se može tvrditi da je uzorak ispitanika reprezentativan za osnovni skup.

Pojedinosti o Uzorku vidjeti u prilogu.

Sadržaj upitnika:

Upitnik korišten za prikupljanje podataka, na temelju kojih je napravljena interpretacija i analiza, nalazi se u prilogu na kraju izvještaja. Upitnik se sastoji od 19 pitanja.

Obuka anketara

Za potrebe anketiranja angažirano je 13 anketara koji su prošli stručnu obuku. Dva anketara su odustala zbog «kompliciranosti postupka ispunjavanja ankete». Potrebno vrijeme za ispunjavanje jedne ankete procijenjeno je na 14 -16 minuta. Anketari su upućeni da maloljetne osobe (15-18 g.) anketiraju isključivo uz dopuštenje roditelja ili ravnatelja ustanova ako se ispitivanje vrši u školi ili nekoj drugoj ustanovi, kako bi se izbjegle moguće pravne komplikacije koje se ponekad događaju u ovakvim istraživanjima.

Voditelji obuke: Goran Batina, dipl. sociolog i Veselko Leutar, dipl. sociolog.

Provedba istraživanja:

Terenski dio istraživanja proveden je u razdoblju između 23. do 31. siječnja 2007. U njemu je sudjelovalo 13 anketara. Svaki od anketara je anketirao po 50 ispitanika po dogovorenim kvotama u određenim gradskim četvrtima. Jedan anketar je neispravno kvotirao dio ispitanika po varijabli mjesta stanovanja pa je organizirano dodatno anketiranje za 27 ispitanika.

Obrada podataka:

Podaci su obrađeni statističkim programom SPSS 15.0. for Windows. Izvršena je deskriptivna analiza podataka prema zadanim nominalnim i ordinarnim varijablama. Osnovna statistička metoda obrade podataka odnosi se na frekvencije (učestalost pojavljivanja određenih podataka), omjere i otkrivanje vjerojatnih statistički značajnih razlika u prosječnim vrijednostima između različitih grupa ispitanika s obzirom na njihova socio-demografska obilježja. S obzirom na prevalenciju nominalnih varijabli u anketi multivarijantna analiza nije primijenjivana.

3. Sažetak

- 1. Prepoznatljivost:** Centri i NS su iznimno prepoznatljivi kod građanstva: – **84%** ispitanika moglo je navesti bar jedan Centar ili NS – od toga je 24% moglo navesti 5 ili više Centara ili NS. Samo 16% ispitanika nije nikada čulo za postojanje Centara ili NS.
- 2. Posjećenost:** Centre i NS posjećuje **42,92%** ispitanika, te 40,77% članova obitelji ispitanika. Redovitih posjetitelja programa, onih koji bar jednom mjesečno posjećuju Centre i NS je 10,76%.
- 3. Aktivno sudjelovanje:** u programima Centara i NS aktivno je sudjelovalo **9,07%** ispitanika – od toga 7,38% povremeno a 1,69% često.
- 4. Posjećenost pojedinih programa:** ispitanici najčešće posjećuju slijedeće programe: izložbe, hobby, kazališne predstave, koncerte, tribine i predavanja itd., dok najmanje posjećuju ekološke i rekreativne programe te edukacijske tečajeve
- 5. Aktivno sudjelovanje po pojedinim programima:** Ispitanici najčešće aktivno sudjeluju u slijedećim programima: hobby, izložbe, tribine i predavanja, kazalište itd. dok najmanje aktivno sudjeluju u dječjim igraonicama, rekreativnim programima, film i novi mediji itd.
- 6. Prepoznatljivost pojedinih Centara i NS:** najveću prepoznatljivost imaju slijedeći Centri i NS: Centar za kulturu «Trešnjevka» (38,6%), Kulturno informativni centar (37,23%) i Centar mladih Ribnjak (35,08%). Pored toga, relativno veći broj građana zna da postoje Narodno sveučilište Dubrava (30,6%) i Kulturni centar Peščenica (28,9%). Najmanje građana poznaje Centar za kulturu i obrazovanje Susedgrad (10,77%) i Međunarodni centar za usluge u kulturi (7,7%)
- 7. Posjećenost pojedinih Centara i NS:** najviše ispitanika posjećuje programe koje organiziraju Kulturni centar «Peščenica» (11,54%) i Centar za kulturu «Trešnjevka» (9,69) te Kulturno informativni centar (9,23%). Potom, po posjećenosti, slijede programi Centra mladih Ribnjak (7,5%) i Narodnog sveučilišta Dubrava (7,2%). Najmanje ispitanika posjetilo je programe koje su

organizirali Centar za likovni odgoj (1,85) i Međunarodni centar za usluge u kulturi (0,6%).

S obzirom na posjećenost programa koje organiziraju, među Centrima i NS nema istaknutih „zvijezda“ koje bi, u odnosu na druge Centre i NS, privlačile značajno veći broj građana. Uočljivo je da Centri i NS čija je djelatnost uže specijalizirana (međunarodni suradnja u kulturi, likovni odgoj, film), kao i oni koji su dislocirani, smješteni izvan šireg gradskog središta (Sesvete, Novi Zagreb, Susedgrad) bilježe slabiji posjet građana u odnosu na one u središtu grada.

8. **Aktivno sudjelovanje u pojedinim Centrima i NS:** najveći broj ispitanika aktivno je sudjelovao u: Centru za kulturu i obrazovanje Susedgrad (2,15%), Centar za kulturu «Trešnjevka» (1,85%), NS Dubrava (1,54%) itd., dok je taj postotak za MČUK 0,31% a za Centar za likovni odgoj Grada Zagreba 0%.
9. **Socio-demografska obilježja posjetitelja:** analizom socio-demografskih obilježja ispitanika koji posjećuju Centre i NS možemo zaključiti da ne postoje značajne statističke razlike po spolu i dobi, dok se uočava razlika u obrazovnom statusu: Centre i NS više posjećuju ispitanici višeg obrazovnog statusa.
10. **Interes za programe Centara i NS:** iako su programi Centara i NS relativno dobro posjećeni, ispitanici tvrde da ih sadržaji koji im nude Centri i NS zanimaju znatno više nego što ih posjećuju. Ispitanici su iskazali najveći interes za koncerte (49,9%), film (48,6%), kazališne predstave (44,6%) i izložbe (38,3%). Relativno veliko zanimanje pokazano je i za rekreativne programe (29,9%) i edukacijske tečajeve (28,5%), dok je petina ispitanika zainteresirana za plesne i ekološke programe, kao i za tribine i predavanja. Najslabiji je interes iskazan za dječje igraonice (15,1%).
11. **Interes za aktivnim uključivanjem u programe Centara i NS:** u skladu s relativno velikim interesom za programe Centara i NS, **14,62%** ispitanika želi se aktivno uključiti u neki od programa – najviše ih je iskazalo interes za *hobby* programe, edukacijske tečajeve, rekreativne programe itd.

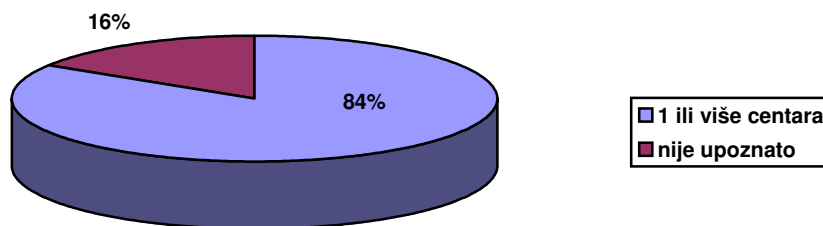
- 12. Subjektivna procjena poznavanja rada Centara i NS:** ispitanici su po svojoj subjektivnoj procjeni relativno dobro upoznati s radom Centara i NS. Nešto više od polovice ispitanika - **54,8%** - tvrdi da je upoznato s njihovim radom – od toga ih je 10,6% ih je prilično dobro upoznato, dok je 44,2% ispitanika djelomično upoznato
- 13. Interes za servisnim informacijama Centara i NS:** Web stranice Centara i NS posjećuje **18,4%** ispitanika, dok ih je **27,2%** načelno zainteresirano primati elektronskom poštom obavijesti o radu i programima Centar i NS.
- 14. Posjećivanje drugih ustanova u kulturi:** u odnosu na posjećenost programa Centara i NS, ispitanici su iste ili slične tipove programa u organizaciji drugih ustanova u gradu u posljednjih godinu dana posjećivali znatno više. Daleko najviše ispitanika odlazilo je na filmske projekcije (49,9%) i koncerte (41,2%), nešto manje od trećine ispitanika bilo je u kazalištu i na izložbama, dok je oko 15% ispitanika posjetilo tribine i predavanja i sudjelovalo u nekom obliku rekreativnog programa. Kada se uspoređi posjećenost iste vrste programa u organizaciji Centara i NS i u organizaciji drugih ustanova u gradu, jedino *hobby* programi imaju veću posjećenost u Centrima i NS.

4. Analiza i interpretacija rezultata

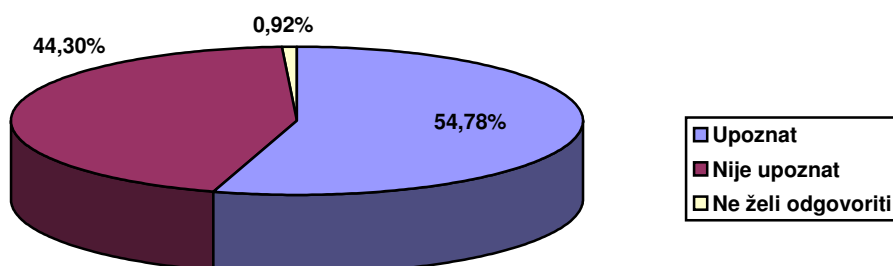
4.1 Prepoznatljivost Centara i NS

Prvi cilj istraživanja je utvrditi prepoznatljivost Centara i NS kod građana te njihovu subjektivnu procjenu poznavanja rada istih.

Na pitanje da nabroje Centre i NS za koje su čuli **84%** ispitanika je nabrojalo bar jedan Centar ili NS dok ih je **24%** moglo nabrojati 5 ili više. Samo **16%** nije nikada čulo za postojanje Centara i NS. Iz podataka se može zaključiti da su Centri i NS u velikom postotku poznati građanima te da na javnoj kulturnoj sceni egzistiraju kao ustanove s velikom prepoznatljivošću u najširem građanstvu.

Na pitanje da procijene svoje poznavanje rada Centara i NS više od polovice ispitanika (**54,8%**) tvrdi da je upoznat s radom - od toga **10,6%** ispitanika tvrdi da je prilično upoznato, dok 44,3% ispitanika tvrdi da je djelomično upoznato.

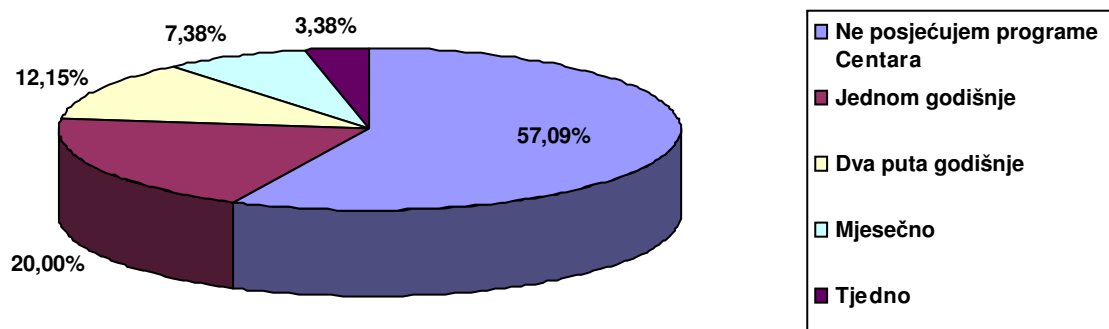
4.2. Posjećenost Centara i NS

Slijedeći cilj istraživanja je utvrditi posjećenost Centara i NS.

Iz rezultata se može vidjeti da **42,92%** ispitanika posjećuje Centre i NS najmanje jednom godišnje. Redovitih posjetitelja programa, onih koji bar jednom mjesečno ili tjedno odlaze na različita kulturna i druga događanja organizirana u sklopu Centara i NS, među ispitanicima je **10,76%**.

Tablica 1.
Učestalost posjećivanja Centara i NS ispitanika

Učestalost posjeta	N	%
Ne posjećujem programe Centara i NS	371	57,08
Jednom godišnje	130	20,00
Dva puta godišnje	79	12,15
Mjesečno	48	7,38
Tjedno	22	3,38

Kako bi se dobili što vjerodostojniji podaci o posjećenosti postavljeno je pitanje posjećivanja članova obitelji ispitanika. Dobiveni rezultati pokazuju se konzistentnima i logičnima: ne postoji značajna statistička razlika između posjećivanja ispitanika (42,92%) i članova obitelji: **40,77%** ispitanika tvrdi da netko iz njihove obitelji posjećuje Centre i NS .

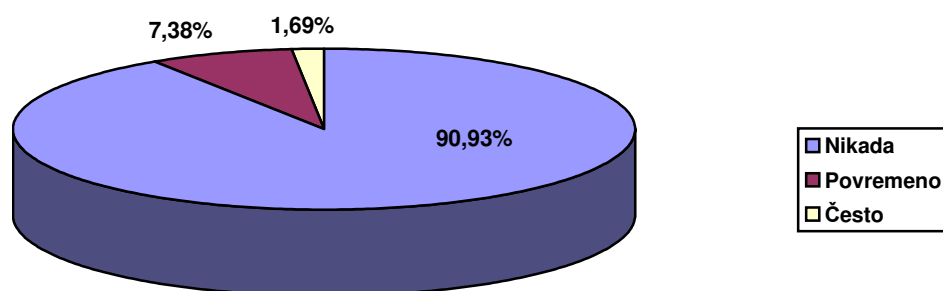
4.3. Aktivno sudjelovanje u programima Centara i NS

Nakon što je ispitana posjećenost Centara i NS, slijedeći cilj je istražiti opseg aktivnog sudjelovanja građana.

U nekom od programa aktivno je sudjelovalo **9,07%** ispitanika – od toga **7,38%** povremeno a **1,69%** redovito.

Tablica 2.
Aktivno sudjelovanje u programima

Aktivno sudjelovanje	N	%
Nikada	591	90,92%
Povremeno	48	7,38%
Često	11	1,69%

Valja napomenuti da u većem postotku ispitanici iskazuju interes za aktivnim sudjelovanjem – **14,62%** - što je znatno više od **9,07%** koliko ih sada aktivno sudjeluje u programima.

Tablica 3.
Interes za aktivno uključivanje u programe Centara i NS

Aktivno uključivanje u programe	N	%
Ne želim	368	56,62
Ne znam, nisam razmišljao o tome	184	28,31
Da	95	14,62

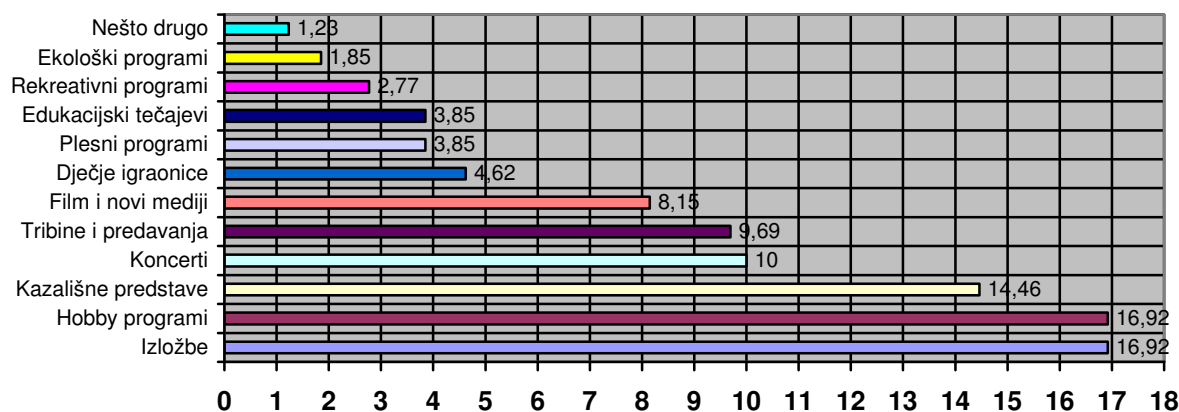
4.4. Posjećenost i aktivno sudjelovanje po programima

Slijedeći cilj istraživanja je vidjeti radi kojih programa građani najviše posjećuju Centre i NS te u kojim programima najviše aktivno sudjeluju

Prema rezultatima istraživanja, građani najčešće posjećuju: izložbe i hobby programe, kazališne predstave, koncerte, tribine, predavanja i filmske projekcije, dok slijedeći programi bilježe slabiji broj posjetitelja: edukacijski tečajevi, rekreativni, plesni i sl.. dok su, u tom smislu, ekološki programi apsolutno najlošije pozicionirani, njih je posjetilo svega 1,85 posto ispitanika.

Tablica 4.
Programi po posjećenosti

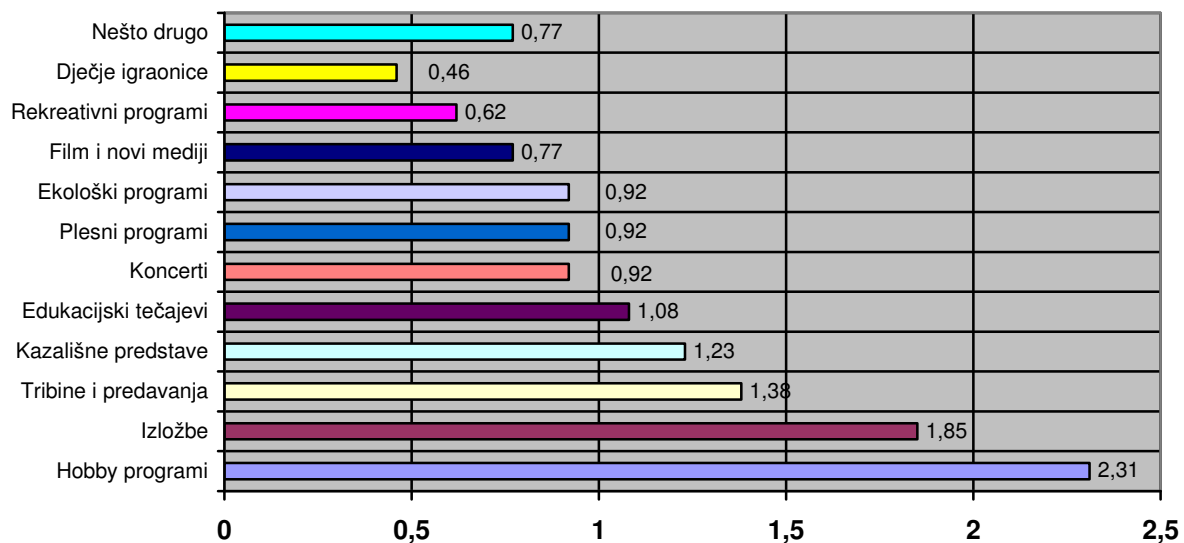
	Sadržaj	N	%
1.	Izložbe	110	16,92
2.	Hobby programi	110	16,92
3.	Kazališne predstave	94	14,46
4.	Koncerti	65	10,00
5.	Tribine i predavanja	63	9,69
6.	Film i novi mediji	53	8,15
7.	Dječje igraonice	30	4,62
8.	Plesni programi	25	3,85
9.	Edukacijski tečajevi	25	3,85
10.	Rekreativni programi	18	2,77
11.	Ekološki programi	12	1,85
12.	Nešto drugo	8	1,23

Također se može vidjeti u kojim programima ispitanici najviše aktivno sudjeluju. Rezultati su slijedeći:

Tablica 5.
Aktivno sudjelovanje po programima:

	Programi	N	%
1.	Hobby programi	15	2,31
2.	Izložbe	12	1,85
3.	Tribine i predavanja	9	1,38
4.	Kazališne predstave	8	1,23
5.	Edukacijski tečajevi	7	1,08
6.	Koncerti	6	0,92
7.	Plesni programi	6	0,92
8.	Ekološki programi	6	0,92
9.	Film i novi mediji	5	0,77
10.	Rekreativni programi	4	0,62
11.	Dječje igraonice	3	0,46
12.	Nešto drugo	5	0,77

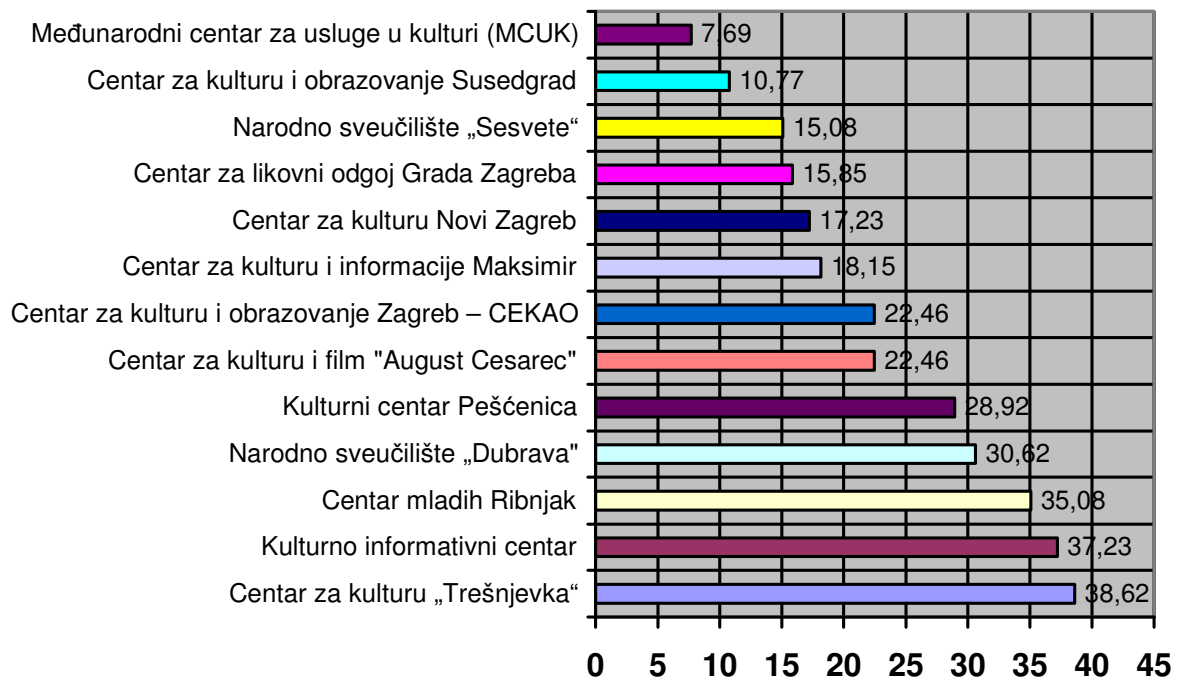
4.5. Prepoznatljivost, posjećenost i aktivno sudjelovanje po Centrima i NS

4.5.1. Prepoznatljivost pojedinih Centara i NS

Najveću prepoznatljivost kod ispitanika imaju slijedeći Centri i NS: Centar za kulturu Trešnjevka (38,62%), Kulturno informativni centar (37,23%) i Centar mladih Ribnjak (35,08%). Relativno veći broj građana upoznat je i s Narodnim sveučilištem Dubrava (30,6%) te s Kulturnim centrom Peščenica (28,9%). Najmanje građana poznaje Centar za kulturu i obrazovanje Susedgrad (10,77%) i Međunarodni centar za usluge u kulturi (7,7%).

Tablica 6.
Prepoznatljivost pojedinih Centara i NS

	Naziv Centra ili NS	N	%
1.	Centar za kulturu „Trešnjevka“	251	38,62
2.	Kulturno informativni centar	242	37,23
3.	Centar mladih Ribnjak	228	35,08
4.	Narodno sveučilište „Dubrava“	199	30,62
5.	Kulturni centar Peščenica	188	28,92
6.	Centar za kulturu i film "August Cesarec"	146	22,46
6.	Centar za kulturu i obrazovanje Zagreb – CEKAO	146	22,46
8.	Centar za kulturu i informacije Maksimir	118	18,15
9.	Centar za kulturu Novi Zagreb	112	17,23
10.	Centar za likovni odgoj Grada Zagreba	103	15,85
11.	Narodno sveučilište „Sesvete“	98	15,08
12.	Centar za kulturu i obrazovanje Susedgrad	70	10,77
13.	Međunarodni centar za usluge u kulturi (MCUK)	50	7,69

4.5.2. Posjećenost pojedinih Centara i NS

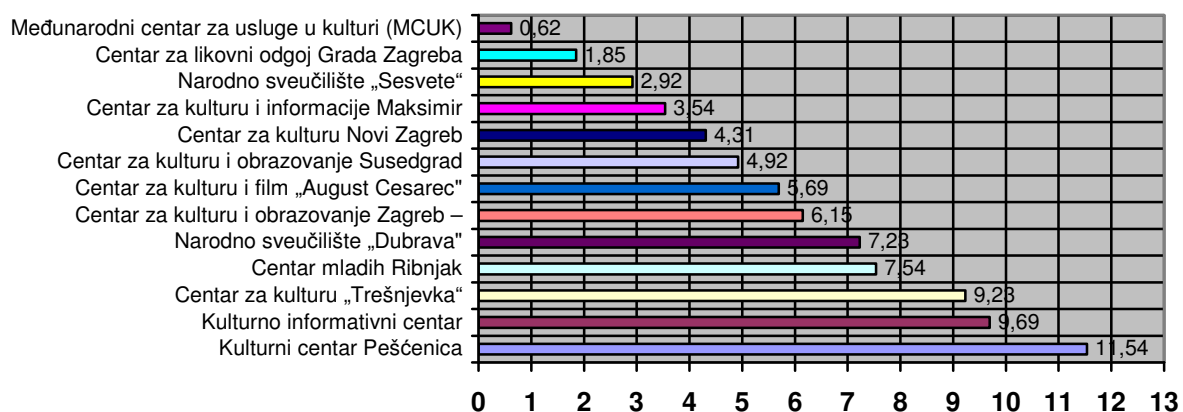
Iz dobivenih se podataka može vidjeti posjećenost pojedinih Centara i NS: najviše ispitanika, njih oko 10%, posjećuje programe na Peščenici i na Trešnjevci, kao i programe Kulturno informativnog centra. Za njima slijede Centar mladih Ribnjak (7,5%) i Narodno sveučilišta Dubrava (7,2%). Najmanje ispitanika posjetilo je programe koje su organizirali Centar za likovni odgoj (1,85) i Međunarodni centar za usluge u kulturi (0,6%).

S obzirom na rezultate istraživanja, možemo zaključiti da među Centrima i NS nema istaknutih „zvijezda“ za čije programe postoji značajno veći interes u odnosu na druge. Uočljivo je da Centri i NS čija je djelatnost uže specijalizirana (MCUK, Centar za likovni odgoj...), kao i ustanove koje su dislocirane, smještene izvan šireg gradskog središta (NS Sesvete, CZK Novi Zagreb, CZKO Susedgrad) bilježe slabiji posjet građana u odnosu na one iz središta grada.

Tablica 7.
Posjećenost pojedinih Centara i NS

	Naziv Centra i NS	N	%
1.	Kulturni centar Peščenica	75	11,54
2.	Kulturno informativni centar	63	9,69
3.	Centar za kulturu „Trešnjevka“	60	9,23
4.	Centar mladih Ribnjak	49	7,54
5.	Narodno sveučilište „Dubrava“	47	7,23
6.	Centar za kulturu i obrazovanje Zagreb – CEKAO	40	6,15
7.	Centar za kulturu i film „August Cesarec“	37	5,69
8.	Centar za kulturu i obrazovanje Susedgrad	32	4,92
9.	Centar za kulturu Novi Zagreb	28	4,31
10.	Centar za kulturu i informacije Maksimir	23	3,54
11.	Narodno sveučilište „Sesvete“	19	2,92
12.	Centar za likovni odgoj Grada Zagreba	12	1,85
13.	Međunarodni centar za usluge u kulturi (MCUK)	4	0,62

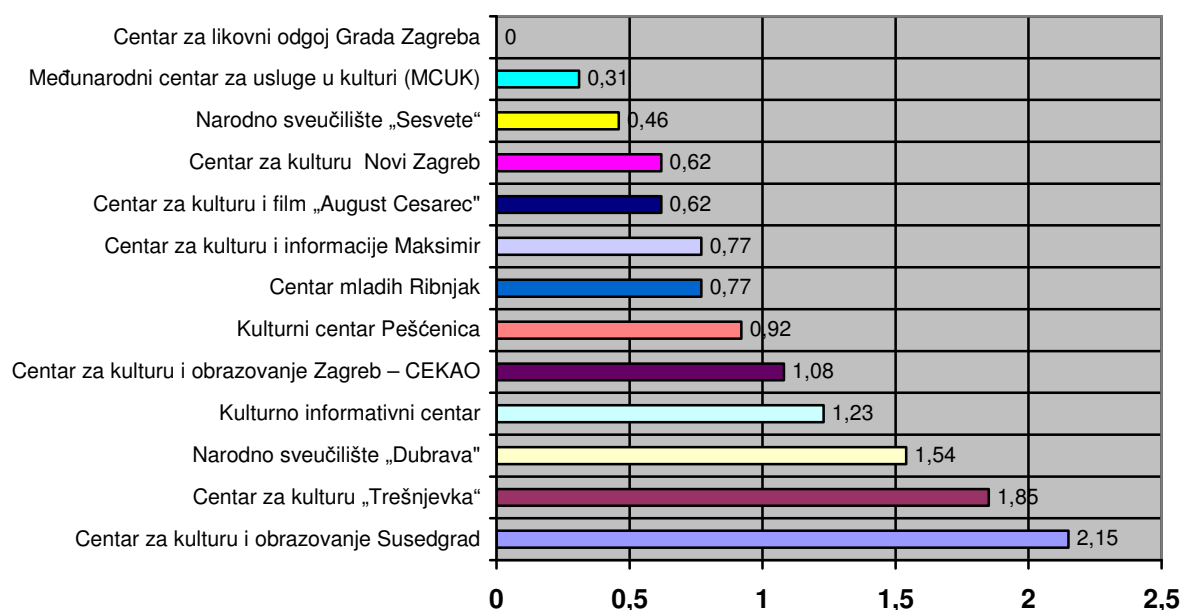

4.5.3. Aktivno sudjelovanje u pojedinim Centrima i NS

Nisu utvrđene značajnije razlike ni u pogledu preferencija nekog određenog Centra ili NS koji bi bilježili veći broj zainteresiranih za aktivno sudjelovanje u takvom tipu programa, ni u pogledu većeg interesa za neki od sadržaja koji su obuhvaćeni anketom.

Tablica 8.
Aktivno sudjelovanje po Centrima i NS:

	Naziv Centra ili NS	N	%
1.	Centar za kulturu i obrazovanje Susedgrad	14	2,15
2.	Centar za kulturu „Trešnjevka“	12	1,85
3.	Narodno sveučilište „Dubrava“	10	1,54
4.	Kulturno informativni centar	8	1,23
5.	Centar za kulturu i obrazovanje Zagreb – CEKAO	7	1,08
6.	Kulturni centar Peščenica	6	0,92
7.	Centar mladih Ribnjak	5	0,77
7.	Centar za kulturu i informacije Maksimir	5	0,77
9.	Centar za kulturu i film „August Cesarec“	4	0,62
9.	Centar za kulturu Novi Zagreb	4	0,62
11.	Narodno sveučilište „Sesvete“	3	0,46
12.	Međunarodni centar za usluge u kulturi (MCUK)	2	0,31
13.	Centar za likovni odgoj Grada Zagreba	0	0,00

4.6. Socio-demografska obilježja posjetitelja Centara i NS

Slijedeći cilj istraživanja je vidjeti strukturu posjetitelja Centara i NS po spolu, dobi i obrazovnom statusu te utvrditi postoji li značajna statistička razlika po navedenim varijablama. Rečeno je da 42,92 ispitanika izjavljuje da posjećuje Centre i NS što je u apsolutnom iznosu 279 ispitanika. Dolje navedene analiza odnose se samo na taj dio ispitanika.

Struktura posjetitelja po spolu

Od ukupnog broja posjetitelja Centara i NS žene čine 58%, kako žene blago prevladavaju i u uzorku i osnovnom skupu može se utvrditi da ne postoji značajna statistička razlika u strukturi posjetitelja po spolu.

Struktura posjetitelja po dobi

Tablica 9.

DOB	N	%	% u uzorku
1. 15 – 19	26	9,32	7,55
2. 20 – 39	92	32,97	33,55
3. 40 – 59	98	35,13	33,80
4. 60 i više	63	22,58	24,62
UKUPNO	279	100	

Iz dobivenih podataka možemo zaključiti da ne postoje značajne statističke razlike u posjećivanju ispitanika po dobnoj strukturi.

Struktura posjetitelja po naobrazbi

Tablica 10.

OBRAZOVANJE	N	%	% u uzorku
1. Bez škole i osnovna škola	42	15,05	24,9
2. Srednja stručna sprema	143	50,90	52,0
3. Viša ili visoka školska sprema	94	33,69	22,4
UKUPNO	279		

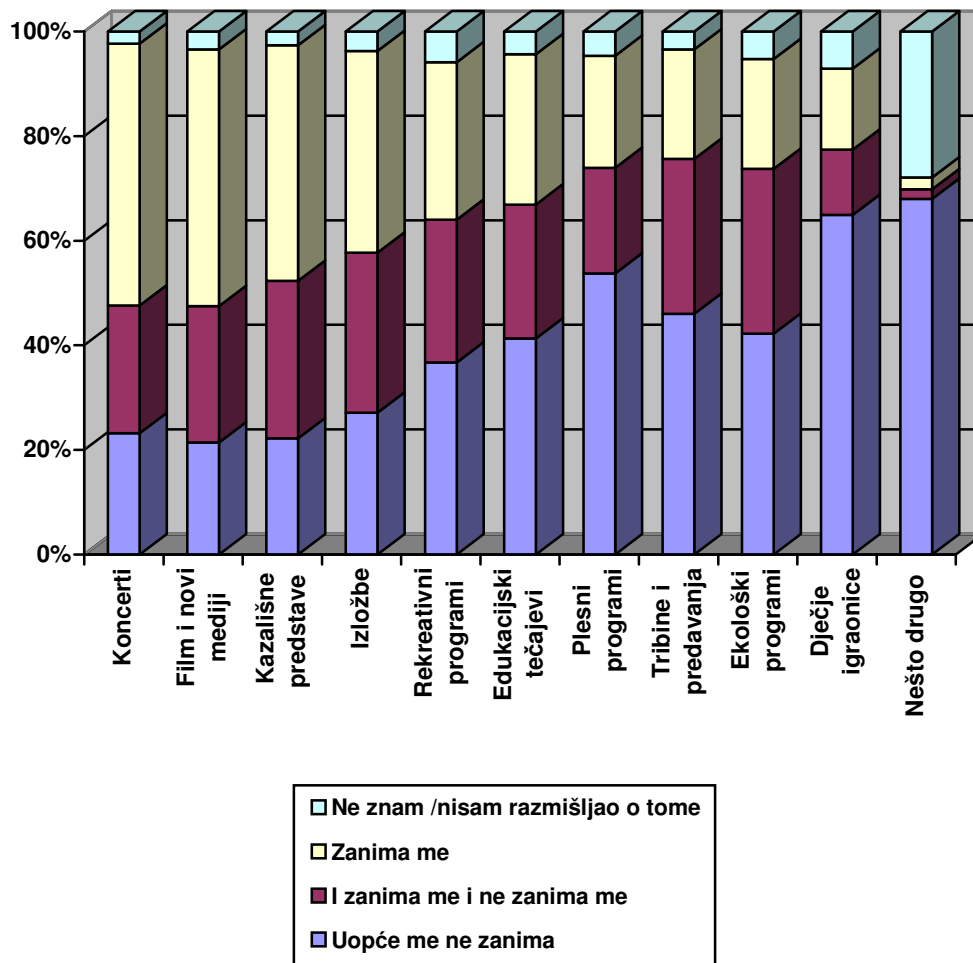
Iz dobivenih podataka možemo zaključiti da ispitanici nižeg obrazovnog statusa manje posjećuju Centre i NS negoli je njihova zastupljenost u uzorku i osnovnom skupu, ispitanici sa SSS posjećuju sukladno svojoj zastupljenosti, dok ispitanici sa VSS znatno više posjećuju Centre i NS. Možemo zaključiti da Centre i NS više posjećuju ispitanici višeg obrazovnog statusa.

4.7. Privlačnost pojedinih programa Centara i NS

Iako su programi Centara i NS relativno dobro posjećeni, ispitanici tvrde da ih navedeni programi privlače znatno više nego što ih posjećuju. Ti su rezultati u skladu i s odgovorima dobivenim na pitanje o posjećivanju kulturnih događanja i sudjelovanju u različitim edukativnim radionicama i rekreativnim programima u organizaciji drugih ustanova u kulturi u gradu. Ispitanici su iskazali najveći interes za koncerte (49,9%) i film (48,6%), te za kazališne predstave (44,6%) i izložbe (38,3%). Relativno veliko zanimanje pokazano je za rekreativne programe (29,9%) i edukacijske tečajeve (28,5%), dok je petina ispitanika zainteresirana za plesne i ekološke programe, kao i za tribine i predavanja. Najmanje zanimanja izazvale su dječje igraonice (15,1%).

Tablica 11.
Privlačnost pojedinih programa Centara i NS

Programi	Uopće me ne zanima	I zanima me i ne zanima me	Zanima me	Ne znam /nisam razmišljao o tome
Koncerti	23,08	24,31	49,85	2,31
Film i novi mediji	21,23	25,85	48,62	3,38
Kazališne predstave	22	29,85	44,62	2,62
Izložbe	26,92	30,46	38,31	3,69
Rekreativni programi	36,46	27,08	29,85	5,85
Edukacijski tečajevi	40,92	25,38	28,46	4,31
Hobby programi	41,69	21,23	28,00	8,15
Plesni programi	53,23	20,00	21,23	4,62
Tribine i predavanja	45,69	29,38	20,77	3,38
Ekološki programi	41,85	31,23	20,77	5,23
Dječje igraonice	63,23	12,15	15,08	6,92
Nešto drugo	23,23	0,62	0,77	9,54

Nakon zanimanja za pojedine programe, slijedeći cilj je utvrditi u koje se programe ispitanici žele aktivno uključiti. Već prije je rečeno da trenutno u programima aktivno sudjeluje 9,07% ispitanika dok 14,62% izjavljuje da se želi aktivno uključiti

Tablica 12.
Programi u koje se ispitanici žele aktivno uključiti

	Sadržaj	N	%
1.	Hobby programi	35	5,38
2.	Edukacijski tečajevi	31	4,77
3.	Film i novi mediji	28	4,31
4.	Rekreativni programi	24	3,69
4.	Tribine i predavanja	24	3,69
6.	Kazališne predstave	23	3,54
7.	Koncerti	21	3,23
8.	Plesni programi	18	2,77
9.	Ekološki programi	16	2,46
10.	Izložbe	13	2,00
11.	Dječje igraonice	12	1,85
12.	Nešto drugo, što	13	2,00

4.8 Interes za servisne obavijesti Centara i NS

Web stranice Centara i NS posjećuje **18,7%** ispitanika – od toga 15,4% povremeno a 3% često.

Tablica 13.
Posjećivanje Web stranica Centara i NS

Posjeti Web stranica	N	%
Nikada	529	81,38
Povremeno	100	15,38
Često	19	2,92

Interes za primanje obavijesti elektronskom poštom o programima Centara i NS pokazuje **27,2%** ispitanika.

Tablica 14.
Interes za primanje obavijesti o programima Centara i NS elektronskom poštom

Interes	N	%
Da	177	27,23%
Ne	471	72,46%

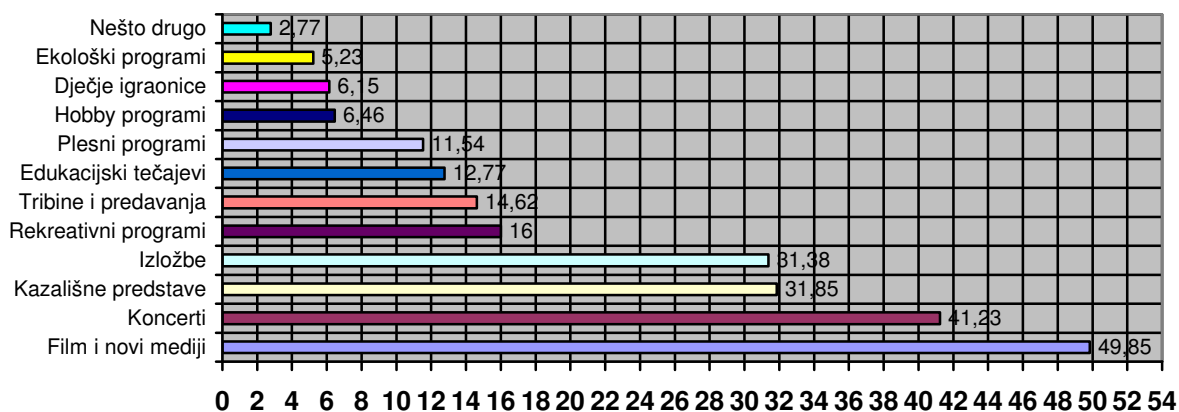
4.9. Posjećivanje drugih ustanova u kulturi

U odnosu na posjećenost programa Centara i NS, ispitanici su iste ili slične tipove programa u organizaciji drugih ustanova u gradu u posljednjih godinu dana posjećivali znatno više. Daleko najviše ispitanika odlazilo je na filmske projekcije (49,9%) i koncerte (41,2%), nešto manje od trećine ispitanika bilo je u kazalištu (31,9%) i na izložbama (31,4%), dok je oko 15% ispitanika posjetilo tribine i predavanja i sudjelovalo u nekom obliku rekreativnog programa. Kada se uspoređi posjećenost iste vrste programa u organizaciji Centara i NS i u organizaciji drugih ustanova u gradu, jedino hobby programi imaju veću posjećenost u Centrima i NS.

Tablica 15.

Posjećenost ostalih kulturnih događanja u gradu u posljednjih 12 mjeseci

	Kulturni događaji	N	Izvan Centara i NS %	U Centrima i NS %
1.	Film i novi mediji	324	49,85	8,15
2.	Koncerti	268	41,23	10,00
3.	Kazališne predstave	207	31,85	14,46
4.	Izložbe	204	31,38	16,92
5.	Rekreativni programi	104	16,00	2,77
6.	Tribine i predavanja	95	14,62	9,69
7.	Edukacijski tečajevi	83	12,77	3,85
8.	Plesni programi	75	11,54	3,85
9.	Hobby programi	42	6,46	16,92
10.	Dječje igraonice	40	6,15	4,62
11.	Ekološki programi	34	5,23	1,85
12.	Nešto drugo	18	2,77	1,23

5. Zaključak

- Istraživanje je ispunilo sve postavljene ciljeve te rezultiralo nizom podataka koji daju odgovore na dio pitanja koja se javljaju u promišljanju budućeg smjera razvoja Centara i NS
- Nedostatak istraživanja je taj što nije obuhvaćena populacija do 15 godina. Za pretpostaviti je da bi rezultati, posebice na razini aktivnog sudjelovanja i posjećenosti, bili nešto viši budući da Centri i NS realiziraju niz programa za djecu i mladež koji su dobro posjećeni.
- Rezultati istraživanja pokazuju da Centri i NS, na danas prilično raznovrsnoj, bogatoj i kvalitetnoj kulturnoj sceni, imaju svoj prepoznatljiv identitet u javnosti – velik broj ispitanika ne samo da je upoznat s postojanjem Centara i NS nego je upoznat i sa programima.
- Iz podataka koji govore o posjećenosti i aktivnom sudjelovanju se može zaključiti da Centri i NS posjećuje značajan broj građana te imaju važnu funkciju kako u posredovanju kulturnih programa tako i u oblicima aktivnog sudjelovanja građana u programima kao najpoželjnijem stupnju uključivanja pojedinca u kulturu.
- Provedeno istraživanje uglavnom je naznačilo pozicioniranost Centara i NS u svijesti građana Grada Zagreba. Također je sondiralo javno mišljenje s obzirom na kulturne navike i interese te naznačilo neke smjerove prema kojima bi se trebala kretati buduća djelatnost Centara i NS na području Grada Zagreba.
- Dobiveni podaci o interesu za pojedine programe mogu biti dobra osnova za promišljanje i redefiniranje profila pojedinih Centara i NS na ukupnoj dinamičnoj kulturnoj sceni Grada Zagreba
- Na temelju provedenog istraživanja nameće se zaključak kako je nužno da Centri i NS iskoriste svoje bogato iskustvo, tradiciju i infrastrukturu koju posjeduju i da na tim temeljima krenu u osuvremenjivanje, osmišljavanje, realiziranje i prezentiranje kulturnih sadržaja i programa koji bi trebali rezultirati unapređenjem kvalitete svakodnevnog života Zagrepčana.

- Trebalo bi posvetiti veću pozornost Web stranicama Centara i NS, te razmotriti mogućnost izrade zajedničke stranice svih Centara i NS uz zadržavanje sadašnjih pojedinačnih stranica

6. Završna razmatranja

- S obzirom na važnost teme istraživanja, a osobito njegovih ciljeva kao i aplikacije njegovih razutlata, ovo pilot istraživanje neophodno je razviti prema velikom kvantitativnom istraživanju kulturnih potreba i navika građana Grada Zagreba. Navedeno istraživanje primijenilo bi, osim deskriptivne, induktivnu i multivarijantnu statističku analizu.
- Uz odabir i razvoj adekvatnih metoda bilo bi potrebno obuhvatiti i populaciju mlađu od 15 godina, stoga što Centri i NS upravo u tom dijelu populacije imaju iznimno velik broj posjetitelja i aktivnih sudionika.
- Rezultati ovih kvantitativnih istraživanja mogu se vrlo dobro upotpuniti kvalitativnim istraživanjem čija bi svrha bila utvrđivanje smjera u kojem bi se Centri i NS trebali transformirati. Istraživanje bi se trebalo provesti metodom polu-strukturiranog intervjua (tzv. dubinski intervjui) i metodom fokus grupa.
- Metoda dubinskog intervjua je kvalitativni oblik istraživanja gdje se ispitanici u osobnom susretu s intervjuerom potiču na razgovor o određenoj temi, koja se pri tome vrlo detaljno obrađuje. Dubinski intervjui omogućuju nam da potaknemo cijeli niz asocijacija, misli, stavova i osjećaja. Osnovni cilj ove metode istraživanja je potaknuti dubinsku diskusiju kojom će se istražiti neki stavovi ili vrijednosti ispitanika o određenom problemu ili temi. Ova metoda obično se koristi za intervjuiranje osoba koje posjeduju veliko profesionalno iskustvo u određenom području. U slučaju Centara i NS, korisno bi bilo intervjuirati desetak osoba s bogatim iskustvom u upravljanju ustanovama u kulturi.
- Metoda fokus grupa je kvalitativni oblik istraživanja koji uključuje grupnu diskusiju na neku zadanu temu. Osnovni je cilj fokus grupe potaknuti dubinsku diskusiju kojom će se istražiti određeni stavovi ili vrijednosti ispitanika o nekom problemu ili temi. Fokus grupe nam omogućuju uvid u motivacijske faktore i pozadinu nekih stavova, odnosno (posredno) kojim porukama i aktivnostima je

moгуće zadržati pozitivan odnos javnog mnijenja ili prilagoditi vlastite aktivnosti onim potrebama koje pojedini segmenti i grupe unutar populacije osjećaju kao najvažnije. U slučaju Centara i NS, korisno bi bilo organizirati grupne diskusije u kojima bi sudjelovali građani zainteresirani za aktivno sudjelovanje u programima Centara i NS. Grupe bi mogle biti homogene s obzirom na dob (grupa mlađih građana, grupa građana treće životne dobi itd.), programe za koje su zainteresirane itd. Analizom grupnih diskusija otkrili bismo što sve građani očekuju od neke ustanove u kulturi i od programa koji te ustanove nude.

- Nalazi dobiveni na temelju dubinskih intervjua i fokus grupa omogućuju uvid i razumijevanje načina na koji razmišljanju određene grupe ljudi. Dok klasičnom metodom ankete od velikog broja ispitanika dobivamo odgovor na pitanje što oni misle o određenom problemu ili temi, odnosno za koju se opciju odgovora opredjeljuju, pomoću kvalitativnih metoda istraživanja uz tu osnovnu informaciju pokušavamo razotkriti zašto ljudi imaju pozitivan ili negativan stav o nekoj temi.
- Centri i NS sa svojim ljudskim potencijalima kao i tehničkim i materijalnim resursima svakako su kompetentni provoditi ovakve istraživačke projekte. Stoga bi valjalo osmisliti dugoročan plan provedbe redovitih i sustavnih istraživačkih projekata kvantitativnim i kvalitativnim metodama kao i longitudinalna istraživanja čiji bi se rezultati koristili kao podloga za promišljanje mjesta u uloge Centara i NS u suvremenom društvu kao i pomoć pri donošenju strateških odluka
- Model partnerstva pokazuje se danas iznimno uspješnim u svim društvenim sektorima. Stoga bi bilo korisno uspostaviti partnerski odnos sa Odsjekom za sociologiju na provođenju istraživačkih projekata. Polazeći od dosadašnjih pozitivnih iskustava za pretpostaviti je da bi takva inicijativa naišla na razumijevanje Odsjeka.
- Duboke strukturne promjene u suvremenim društvima, demokratizacija kulture, pojava novih medija i niz drugih fenomena ukazuju na potrebu stalnog propitivanja i istraživanja kako bi Centri i NS svojim programima i aktivnostima i ubuduće imali značajnu ulogu u društvu.